

A cifrarák (*Faxonius limosus*) terjedése Fejér megye vizeiben

Weiperth András, Juhász Vera, Staszny Ádám, Ferincz Árpád

Fejér megye területén számos víztest található, melyek a sűrű vízfolyás- és csatornahálózatnak köszönhetően elég összetett vízrendszert alkotnak. A megyében található álló- és áramló vizekben számos idegenhonos faj jelent meg az elmúlt évtizedben.

Az észak-amerikai eredetű cifrarák első hazai példányaikat a Duna egyik mellékágában fogták 1985-ben. Kiváló alkalmazkodóképességének köszönhetően a cifrarák hazánk leggyakoribb idegenhonos tízlábú rákfajává vált. A Duna fejér megyei szakaszán az 1990-es évek második felében észlelték először a folyam hullámterén található mellékágakban, és számítani lehetett rá, hogy előbb-utóbb a kapcsolódó vízrendszerben is megjelenik.

A 2019 májusa és 2020 márciusa között végzett halállomány-felméréseink eredményeként sikerült kimutatni a cifrarák több korosztályba tartozó egyedét a Nádor-csatorna táci (47° 5'30,73"É, 18°24'47,32"K) és soponyai (47° 0'24,05"É, 18°29'43,51"K), a Szent Lászlópatak martonvásári (47°18'44,33"É, 18°47'15,40"K), a Dinnyés-Kajtori-főcsatorna sárkeresztúri (47° 1'3,38"É, 18°32'42,23"K), abai (47° 2'54,58"É, 18°32'27,07"K) és dinnyési (47°10'32,53"É, 18°32'13,54"K) szakaszán, valamint a Székesfehérváron átfolyó Malomcsatornában (47°11'50,78"É, 18°24'7,43"K), továbbá az ezzel összekötésben lévő Bregyó-közi- (47°12'10,94"É, 18°23'48,22"K) és Csónakázó-tóban (47°11'56,44"É, 18°24'2,73"K).

A cifrarák élőhelye Martonvásárnál, a Szent Lászlópatakban (Weiperth András felvétele)

A vízfolyásokban és egyes tavakban megjelenő, esetenként jelentős egyedszámot elérő cifrarákállományok a természetvédelmi kockázatok mellett jelentős hatással lehetnek a horgászvizek és haltermelő halastavak ökológiai állapotára is. Eredményeink alapján számolni kell a cifrarák megjelenésére a Velencei-tóban is. A cifrarák megjelenése és terjedése a Fejér megyében található folyami rák (*Astacus astacus*) állományaira is kockázatot jelent, mert a rákpestist (*Aphanomyces astaci*) aktívan terjesztő fajként az itt található kisebb állományokat megfertőzheti a betegséggel.

Széles kárász (*Carassius carassius*) és kurta baing (*Leucaspis delineatus*) Egyeken, a Nagyfai-Holt-Tiszából

Nyeste Krisztián, Kiss Balázs

A Debreceni Egyetem Hidrobiológiai Tanszéke és a Magyar Környezetgazdálkodási és Vidékfejlesztési Társaság 2019. május 24-én Egyeken, a Nagyfai-Holt-Tiszán (koordinátái: 47.643183, 20.875830) végzett halfaunisztikai vizsgálatot.

A munka során meglepetésre a széles kárász és a kurta baing több korosztályt képviselő, jelentős egyedszámú populációira bukkantunk. Sajnos mellettük nagy állományát tapasztaltuk az inváziós amurgébnak, és bár kis egyedszámban, de előkerült az

Termetes széles kárász a Nagyfai-Holt-Tiszából (Nyeste Krisztián felvétele)

ezüstkárász is. Az őshonos „lápi halaink” a 19. században történt nagy vízrendezési munkálatokat megelőzően tömegesek voltak a Kárpát-medencében. Élőhelyük elvesztése, valamint a különböző tájidegen inváziós faunaelemek bekerülése nagy veszélyt jelent számukra, mely miatt állományaik zöme felszámolódott. Az amurgéb a kurta baingra, az ezüstkárász pedig a széles kárászra jelent veszélyt, ezért a leőhely további vizsgálata különös figyelmet érdemel.